

UNOWOCZEŚNIAMY
rolnictwo i obszary wiejskie

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

Zasady przyznawania płatności ekologicznych i warunkowość w ramach WPR 2023-2027

*Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
Departament Płatności Bezpośrednich*

Pakiety i ich warianty interwencji Rolnictwo ekologiczne

- Pakiet 1. Uprawy rolnicze,
- Pakiet 2. Uprawy warzywne,
- Pakiet 3. Uprawy zielarskie,
- Pakiet 4. Podstawowe uprawy sadownicze,
- Pakiet 5. Uprawy jagodowe,
- Pakiet 6. Ekstensywne uprawy sadownicze,
- Pakiet 7. Uprawy paszowe na gruntach ornych,
- Pakiet 8. Trwałe użytki zielone,
- **Pakiet 9. Małe gospodarstwa z uprawami ekologicznymi,**
- **Pakiet 10. Premia za zrównoważoną produkcję roślinno-zwierzęcą.**

Beneficjent interwencji oraz warunki

Beneficjentem tego działania może być rolnik, jeżeli:

- ✓ posiada gospodarstwo rolne położone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o powierzchni użytków rolnych **nie mniejszej niż 1 ha**;
- ✓ prowadzi **produkcję rolną** zgodnie z przepisami określonymi **w ustawie z dnia 23 czerwca 2022 r. o rolnictwie ekologicznym i produkcji ekologicznej**;
- ✓ **realizuje 5-letnie zobowiązanie ekologiczne**, na użytkach rolnych, na których prowadzi produkcję ekologiczną;
- ✓ posiada grunty **na podstawie tytułu prawnego na dzień 31 maja roku**, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności ekologicznych.

Rolnika wnioskującego o płatności ekologiczne nie obowiązuje warunek rolnika aktywnego zawodowo.

Rodzaje zobowiązań w ramach interwencji

1) Zobowiązanie na gruntach ornych:

- ✓ uprawy rolnicze,
- ✓ uprawy warzywne,
- ✓ uprawy zielarskie,
- ✓ uprawy jagodowe,
- ✓ uprawy paszowe na gruntach ornych,

2) Zobowiązanie w ramach upraw sadowniczych:

- ✓ podstawowe uprawy sadownicze,
- ✓ ekstensywne uprawy sadownicze,

3) Zobowiązanie na trwałych użytkach zielonych,

4) Zobowiązanie obejmujące małe gospodarstwa.

Pakiet 10. Premia za zrównoważoną produkcję roślinno-zwierzęcą nie jest zobowiązaniem, tylko płatnością dodatkową.

Rodzaje zobowiązań w ramach interwencji

W jednym gospodarstwie można jednocześnie realizować:

- ✓ zobowiązania ekologiczne w ramach pakietu 1-8 (na gruntach ornych, TUZ lub sadownicze),

albo

- ✓ zobowiązanie ekologiczne w ramach pakietu 9. Małe gospodarstwa,

a także

- ✓ zobowiązanie ekologiczne w ramach WPR 2023-2027 oraz zobowiązanie ekologiczne w ramach PROW 2014-2020 – z tym, że **na innych gruntach!!!**

Rolnik realizujący zobowiązanie ekologiczne przestrzega niżej wymienionych wymogów:

- ✓ posiada plan działalności ekologicznej, który sporządza się w pierwszym roku realizacji zobowiązania ekologicznego i **przed upływem 25 dni od dnia, w którym upływa termin składania wniosków o przyznanie płatności (w roku 2023 – do 30 września)**, przy udziale doradcy rolniczego ze specjalizacją rolnośrodowiskową albo doradcy rolniczego ze specjalizacją ekologiczną, na formularzu udostępnionym przez Agencję
- ✓ prowadzi **rejestr działalności ekologicznej** w odniesieniu do gruntów objętych zobowiązaniem ekologicznym, zawierający wykaz:
  - zabiegów agrotechnicznych wykonywanych w ramach realizowanego Pakietu, w szczególności: zastosowania nawozów i wykonania zabiegów przy użyciu środków ochrony roślin – ze wskazaniem nazwy i dawki zastosowanego nawozu i środka ochrony roślin oraz przyczyny zastosowania środka ochrony roślin, oraz wykonania koszenia,
  - wypasu zwierząt – w przypadku prowadzenia wypasu– wraz z terminem ich przeprowadzenia
- ✓ określonych dla poszczególnych Pakietów **w załączniku nr 2** do rozporządzenia,
- ✓ odpowiednich minimalnych wymogów dotyczących stosowania nawozów i środków ochrony roślin oraz innych odpowiednich obowiązkowych wymogów, wskazanych **w załączniku nr 1** do rozporządzenia.

Interwencja Rolnictwo ekologiczne

Zobowiązanie w ramach **Pakietu 9. Małe gospodarstwa z uprawami ekologicznymi**

- ✓ powierzchnia użytków rolnych w pierwszym roku realizacji **do 10 ha**,
- ✓ płatności w jednakowej wysokości do każdego ha UR zadeklarowanego do płatności ekologicznych niezależnie od rodzaju uprawy (uprawa roślin z listy roślin dotowanych),
- ✓ wymogi takie jak w przypadku pozostałych Pakietów,
- ✓ płatnością są objęte również powierzchnie upraw poniżej 0,1 ha,
- ✓ stawka płatności **1 640 zł/ha**,
- ✓ płatności ekologiczne zostaną przyznane do powierzchni TUZ stanowiącej **nie więcej niż 20% powierzchni UR objętych zobowiązaniem ekologicznym w ramach Pakietu 9** (zobowiązanie w ramach tych upraw może być realizowane na większej powierzchni lecz już bez płatności).

Interwencja Rolnictwo ekologiczne

Zobowiązanie w ramach **Pakietu 9. Małe gospodarstwa z uprawami ekologicznymi**

Rolnik:

- ✓ nie może posiadać **więcej niż 10 ha użytków rolnych**, w roku, w którym rozpoczął realizację tego zobowiązania ekologicznego,
- ✓ **może kontynuować** realizację tego zobowiązania ekologicznego, jeżeli w kolejnych latach jego realizacji, posiadane przez rolnika użytki rolne przekroczą powierzchnię 10 ha lecz obszar użytków rolnych, na którym jest realizowane to zobowiązanie ekologiczne nie będzie większy niż 10 ha,
- ✓ w kolejnych latach **może przekształcić** to zobowiązanie na odpowiednie zobowiązanie w ramach Pakietów realizowanych na gruntach ornych, w ramach upraw sadowniczych lub TUZ.

Interwencja Rolnictwo ekologiczne

Zmiana zobowiązania ekologicznego:

- ✓ Rolnik który realizuje zobowiązanie sadownicze w **ramach pakietu 4 lub 6**, może, **jednorazowo zaprzestać**, na danym gruncie, uprawy drzew lub krzewów – w **pierwszych 3 latach** realizacji zobowiązania, po przeprowadzeniu zbioru.
- ✓ W kolejnym roku po zaprzestaniu może ubiegać się o płatność w ramach **upraw na nawóz zielony** (rośliny bobowate grubonasienne lub gorczyca biała, lub gryka zwyczajna lub rośliny bobowate drobnonasienne, trawy lub ich mieszanki).
- ✓ Rolnik w takim przypadku składa do Agencji, najpóźniej w terminie 30 dni przed zaprzestaniem uprawy drzew i krzewów, **opinię sporządzoną przez doradcę**, uzasadniającą zaprzestanie uprawy tych drzew lub krzewów na danym gruncie.
- ✓ W kolejnym roku, rolnik **kontynuuje zobowiązanie sadownicze** w ramach pakietu 4 lub 6, z tym, że mogą to być gatunki inne niż przed zaprzestaniem uprawy.

Od 2024 roku planowana jest zmiana przepisów pozwalająca na zmianę zobowiązania realizowanego na gruntach ornych na zobowiązanie sadownicze i odwrotnie.

Interwencja Rolnictwo ekologiczne

Warunek **posiadania zwierząt** dotyczy:

- ✓ **Pakietu 7. Uprawy paszowe na gruntach ornych,**
- ✓ **Pakietu 8. Trwałe użytki zielone,**
- ✓ **Pakietu 9. Małe gospodarstwa z uprawami ekologicznymi,** z przypadku upraw dotowanych w ramach upraw paszowych i TUZ.

Warunek ten może spełniać:

- ✓ **sam** rolnik,
- ✓ **małżonek** rolnika – wymagane złożenie oświadczenia o wyrażeniu zgody,
- ✓ rolnik wraz z **innym rolnikiem** (grupa rolników), którego grunty, do których ubiega się o przyznanie tych płatności są położone na terenie tej samej gminy lub gminy z nią sąsiadującej.

Interwencja Rolnictwo ekologiczne

Warunek posiadania zwierząt jest spełniony jeżeli rolnik jest posiadaczem zwierząt z gatunków:

- 1) **alpaki, bydło domowe oraz bawoły domowe, daniele, gęsi, indyki, jelenie szlachetne, kaczki, konie, kozy, króliki, kury, lamy, muły, osły, owce, perlice, przepiórki japońskie, strusie afrykańskie, świnie**
  - w przypadku **Pakietu 7. Uprawy paszowe na gruntach ornych** oraz **Pakietu 9. Małe gospodarstwa z uprawami ekologicznymi**, z przypadku upraw dotowanych w ramach upraw paszowych,
- 2) **alpaki, bydło domowe oraz bawoły domowe, daniele, gęsi, jelenie szlachetne, konie, kozy, króliki, lamy, muły, osły, owce**
  - w przypadku **Pakietu 8. Trwałe użytki zielone** oraz **Pakietu 9. Małe gospodarstwa z uprawami ekologicznymi**, z przypadku TUZ.

Interwencja Rolnictwo ekologiczne

Warunek posiadania przez rolnika lub jego małżonka zwierząt gospodarskich jest weryfikowany w oparciu o:

- ✓ zwierzęta **zarejestrowane w IRZ**, posiadane przez rolnika lub jego małżonka w okresie **od dnia 15 marca danego roku do 14 marca kolejnego roku** – w przypadku wszystkich zwierząt podlegających oznakowaniu,
- ✓ liczbę zwierząt wymienionych **w wykazie producentów**, którzy spełnili wymagania dotyczące produkcji w rolnictwie ekologicznym - w przypadku **królików** (posiadanych od dnia kontroli JC w roku poprzednim, do dnia kontroli w roku złożenia wniosku),
- ✓ w przypadku posiadania jeleniowatych lub wielbłądowatych (alpaki, daniele, jelenie szlachetne, lamy, muły, osły) – jeżeli te zwierzęta nie zostały zgłoszone do IRZ, posiadanie tych zwierząt będzie weryfikowane w oparciu o złożone w terminie 15.03 – 21.03.2024 r. *Oświadczenie o posiadanych zwierzętach z gatunku jeleniowatych lub wielbłądowatych.*

Interwencja Rolnictwo ekologiczne

W przypadku:

- ✓ **Pakietu 7. Uprawy paszowe na gruntach ornych,**
- ✓ **Pakietu 8. Trwałe użytki zielone,**
- ✓ **Pakietu 9. Małe gospodarstwa z uprawami ekologicznymi,** z przypadku upraw dotowanych w ramach upraw paszowych i TUZ.

płatność ekologiczna jest przyznawana do takiej powierzchni do jakiej „wystarczy” rolnikowi zwierząt (do liczby ha dla której zapewniona jest obsada **min. 0,3 DJP**).

W przypadku **Pakietu 10. Premia za zrównoważoną produkcję roślinno-zwierzęcą** płatność ekologiczna jest przyznawana jeżeli rolnik:

- ✓ jest posiadaczem zwierząt z gatunków: **alpaki, bydło domowe oraz bawoły domowe, daniele, gęsi, indyki, jelenie szlachetne, kaczki, konie, kozy, króliki, kury, lamy, muły, osły, owce, perlice, przepiórki japońskie, strusie afrykańskie, świnie,** których liczba, w przeliczeniu na DJP, wynosi co najmniej 0,5 DJP oraz nie więcej niż 1,5 DJP na hektar **wszystkich użytków rolnych w gospodarstwie,**
- ✓ realizuje zobowiązanie ekologiczne w ramach Pakietu 1-9.

Interwencja Rolnictwo ekologiczne

W przypadku **Pakietu 10. Premia za zrównoważoną produkcję roślinno-zwierzęcą** płatność ekologiczna jest przyznawana do zwierząt posiadanych przez **rolnika lub jego małżonka**.

Do wyliczania obsady w ramach Pakietu 10:

- ✓ **nie mogą być uwzględniane zwierzęta innego rolnika (w ramach grupy rolników),**
- ✓ **nie bierze się pod uwagę zwierząt „wykorzystanych” na potrzeby płatności ekologicznych PROW 2014-2020.**

Interwencja Rolnictwo ekologiczne

Płatności ekologiczne są przyznawane do:

- ✓ **gruntów ornych, w przypadku Pakietów 1–3, 5, 7 i 9**, z tym że w przypadku gruntów ornych, na których jest prowadzona uprawa konopi włóknistych, do tych, w odniesieniu do których rolnik jednocześnie ubiega się o przyznanie płatności bezpośrednich, za ten sam rok, w odniesieniu do którego rolnik ubiega się o przyznanie płatności ekologicznych i o ile są spełnione warunki przyznania płatności bezpośrednich do tych gruntów,
- ✓ **trwałych użytków zielonych, w przypadku:**
  - **Pakietu 8 i Pakietu 9 (Małe gospodarstwa)**, w przypadku TUZ, lecz do powierzchni stanowiącej **nie więcej niż 20% powierzchni użytków rolnych** objętych zobowiązaniem ekologicznym w ramach tego Pakietu
  - **Pakietu 7 i Pakietu 9 (Małe gospodarstwa)**, jeżeli w trakcie realizacji tego Pakietu grunty orne, na których jest uprawiana mieszanka wieloletnia traw albo mieszanka wieloletnia traw z bobowatymi drobnonasiennymi, stały się trwałymi użytkami zielonymi,
- ✓ **sadów**, w których są uprawiane drzewa owocowe lub krzewy owocowe, w przypadku **Pakietów 4, 6 i 9**,
- ✓ **gruntów ornych, trwałych użytków zielonych i sadów**, na których jest realizowane dowolne zobowiązanie ekologiczne – **w przypadku Pakietu 10.**

Interwencja Rolnictwo ekologiczne

Płatności ekologiczne są przyznawane z zastosowaniem degresywności:

- 1) 100% stawek płatności – za powierzchnię gruntów od 0,1 ha do 50 ha;
- 2) 75% stawek płatności – za powierzchnię gruntów powyżej 50 ha do 100 ha;
- 3) 60% stawek płatności – za powierzchnię gruntów powyżej 100 ha.

Degresywność płatności jest wyliczana odrębnie dla Pakietów 1-9 oraz odrębnie dla Pakietu 10.

Interwencja Rolnictwo ekologiczne

Stawki płatności

Pakiet	Szacowane stawki płatności [zł/ha]			
	w okresie konwersji	po okresie konwersji	w okresie konwersji z premią	po okresie konwersji z premią
Uprawy rolnicze	1 697	1 571	2 270	2 144
Uprawy warzywne	3 021	2 391	3 594	2 964
Uprawy zielarskie	1 856		2 429	
Uprawy paszowe na GO	1 638	1 504	2 211	2 077
TUZ	1 043		1 616	
Podstawowe uprawy sadownicze	3 105	1 961	3 678	2 534
Uprawy jagodowe	2 495	2 213	3 068	2 786
Ekstensywne uprawy sadownicze	1 326		1 899	
Małe gospodarstwa z uprawami ekologicznymi	1 640		2 213	
Premia za zrównoważoną produkcję roślinno-zwierzęcą	573		-	

Interwencja Rolnictwo ekologiczne

Koszty transakcyjne

Corocznie mogą zostać przyznane **koszty transakcyjne**, jako częściowa rekompensata za kontrolę gospodarstwa przeprowadzoną przez jednostkę certyfikującą.

Koszty transakcyjne nie mogą przekraczać **20% sumy płatności** ekologicznej.

Powierzchnia obszaru zatwierdzonego	Wysokość kwoty przeznaczonej na częściową rekompensatę kosztów transakcyjnych poniesionych z tytułu kontroli gospodarstwa (w zł na gospodarstwo)
do 5 ha	900
powyżej 5 ha do 10 ha	1000
powyżej 10 ha do 20 ha	1100
powyżej 20 ha do 50 ha	1300
powyżej 50 ha do 100 ha	1400
powyżej 100 ha	1500

Warunkowość - przestrzeganie wymogów podstawowych w zakresie zarządzania oraz norm dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska

- łączy poprzednie wymogi **zazielenienia i zasady wzajemnej zgodności**,
- Dotyczy wszystkich gospodarstw, w tym gospodarstw małych (niezależnie od powierzchni) i z produkcją ekologiczną,
- Wyłączenia dotyczą jedynie normy GAEC 7 i części normy GAEC 8 - w zakresie minimalnego udziału powierzchni GO wykorzystanych na obiekty lub obszary nieprodukcyjne,
- Nie dotyczy gruntów na których jest realizowane zobowiązanie w ramach PROWu 2014-2020 (zobowiązania ekologiczne, rolno-środowiskowo-klimatyczne itp.)

Warunkowość – wykaz norm

Norma GAEC 1	Utrzymywanie TUZ w oparciu o stosunek powierzchni trwałych użytków zielonych do powierzchni użytków rolnych na poziomie krajowym
Norma GAEC 2	Ochrona terenów podmokłych i torfowisk
Norma GAEC 3	Zakaz wypalania gruntów rolnych
Norma GAEC 4	Ustanowienie stref buforowych wzdłuż cieków wodnych
Norma GAEC 5	Zarządzanie orką w celu zmniejszenia ryzyka degradacji i erozji gleby, biorąc pod uwagę nachylenie terenu
Norma GAEC 6	Minimalna pokrywa glebowa w najbardziej newralgicznych okresach
Norma GAEC 7	Zmianowanie i dywersyfikacja upraw na gruntach ornych
Norma GAEC 8	Różnorodność biologiczna i krajobraz (poprawa różnorodności biologicznej na terenie gospodarstw rolnych)
Norma GAEC 9	Zakaz przekształcania lub zaorywania TUZ wyznaczonych jako cenne na obszarach Natura 2000

Warunkowość – wykaz norm

GAEC 1. Utrzymywanie TUZ w oparciu o stosunek powierzchni TUZ do powierzchni UR na poziomie krajowym. Wskaźnik ten nie zmniejsza się o więcej niż 5% w porównaniu z rokiem referencyjnym 2018. Wskaźnik referencyjny za 2018 r. wynosi 18,33%.

W przypadku zmniejszenia wskaźnika TUZ o więcej niż 5%:

- przekształcanie TUZ jest niedopuszczalne,
- określone rolnicy, którzy są w posiadaniu gruntów, które powstały w wyniku przekształcenia TUZ, są obowiązani do przywrócenia określonego odsetka tych przekształconych TUZ lub ustanowienia innego obszaru odpowiadającego temu odsetkowi jako TUZ nie później niż do dnia 31 maja roku następującego po roku złożenia wniosku o przyznanie płatności, ale nie później niż do dnia złożenia kolejnego wniosku

Wskaźnik trwałych użytków zielonych w 2023 r. – 17,77%.

GAEC 2. Ochrona terenów podmokłych i torfowisk od 2025 r. Zakaz przekształcania i zaorywania wyznaczonych obszarów podmokłych i torfowisk.

Warunkowość – wykaz norm

GAEC 3. Zakaz wypalania gruntów rolnych. Użytków rolnych nie wypala się, z tym że ze względów związanych ze zdrowiem roślin dopuszcza się punktowe wypalanie roślin, części roślin lub resztek poźniwnych.

GAEC 4. Ustanowienie stref buforowych wzdłuż cieków wodnych Zakaz stosowania nawozów oraz środków ochrony roślin w odległości do 3 m od:

- 1) brzegu jezior i innych niż jeziora zbiorników wodnych,
- 2) brzegu cieków naturalnych,
- 3) brzegu rowów, z wyłączeniem rowów o szerokości do 5 m liczonej na wysokości górnej krawędzi brzegu rowu,
- 4) brzegu kanałów,
- 5) ujęć wody, jeżeli nie ustanowiono strefy ochronnej na podstawie przepisów Prawa wodnego,
- 6) pasa nadbrzeżnego.

Warunkowość – wykaz norm

GAEC 5: Zarządzanie orką w celu zmniejszenia ryzyka degradacji i erozji gleby, biorąc pod uwagę nachylenie terenu

Gruntów ornych położonych na stokach o nachyleniu co najmniej 14%:

- nie wykorzystuje się pod uprawę roślin wymagających utrzymywania redlin wzdłuż stoku;
- nie utrzymuje się jako ugoru czarnego co najmniej od dnia 1 listopada danego roku do dnia 15 lutego kolejnego roku.

Na gruntach ornych położonych na stokach o nachyleniu co najmniej 14% wykorzystywanych pod uprawę roślin wieloletnich oraz na plantacjach drzew owocowych położonych na takich stokach utrzymuje się w międzyrzędziach okrywę roślinną lub ściótkę.

GAEC 6: Minimalna pokrywa glebowa w najbardziej newralgicznych okresach

Okrywę ochronną gleby (okrywa roślinna, ściernisko, resztki poźniwne, mulcz) utrzymuje się co najmniej od dnia 1 listopada danego roku do dnia 15 lutego kolejnego roku:

- na powierzchni stanowiącej co najmniej 80% gruntów ornych wchodzących w skład gospodarstwa;
- w międzyrzędziach na plantacjach drzew owocowych.

Warunkowość – wykaz norm

GAEC 7. Zmianowanie i dywersyfikacja upraw na gruntach ornych

W roku 2023: derogacja od wdrożenia normy – zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) 2022/1317. Planowane zmiany na 2024 rok.

Dotyczy gospodarstw, w których powierzchnia gruntów ornych stanowi **powyżej 10 ha**.

Nie dotyczy gruntów ornych, na których jest prowadzona **produkcja ekologiczna**.

Nie dotyczy gospodarstw, w których **więcej niż 75%** powierzchni:

- 1) gruntów ornych jest wykorzystywanych do produkcji traw lub innych zielnych roślin pastewnych, lub ugorowanych, lub wykorzystywanych do uprawy roślin bobowatych, lub
- 2) użytków rolnych stanowią TUZ lub jest wykorzystywanych do produkcji traw lub innych zielnych roślin pastewnych.

Zmianowanie:

- 1) na powierzchni co najmniej 40% gruntów ornych była prowadzona inna uprawa w plonie głównym niż uprawa prowadzona w tym plonie w roku poprzednim,
- 2) na powierzchni wszystkich gruntów ornych taka sama uprawa w plonie głównym nie była prowadzona dłużej niż 3 lata.

Warunkowość – wykaz norm

GAEC 7. Zmianowanie upraw na gruntach ornych

Warunek zmianowania uznaje się za spełniony jeżeli:

- 1) w uprawę w plonie głównym zostanie wprowadzona wsiewka i ta wsiewka będzie utrzymywana co najmniej do wysiewu kolejnej uprawy w plonie głównym lub co najmniej przez 8 tygodni od dnia zbioru uprawy w plonie głównym wskazanego w oświadczeniu, które rolnik złożył za pomocą systemu teleinformatycznego ARiMR albo do kierownika biura powiatowego, w terminie 7 dni od tego dnia, lub
- 2) po zbiorze uprawy w plonie głównym zostanie wprowadzony:
  - a) międzyplon ozimy utworzony przez wysiew co najmniej jednego gatunku roślin, który tworzy okrywą roślinną co najmniej od dnia 1 listopada danego roku do dnia 15 lutego kolejnego roku, przy czym po dniu 15 listopada dopuszcza się mulczowanie tych międzyplonów, lub
  - b) międzyplon ścierniskowy:
    - utworzony przez wysiew co najmniej jednego gatunku roślin w okresie od dnia 1 lipca do dnia 20 sierpnia,
    - utrzymywany co najmniej do dnia 15 października, a w przypadku gdy rolnik w terminie 7 dni od dnia wysiewu, o którym mowa w tiret pierwszym, złożył za pomocą systemu teleinformatycznego ARiMR albo do kierownika biura powiatowego oświadczenie, w którym wskazał ten dzień wysiewu - przez co najmniej 8 tygodni od tego dnia wysiewu.

Warunkowość – wykaz norm

GAEC 7. Zmianowanie upraw na gruntach ornych

Warunków zmianowania nie stosuje się w odniesieniu do **gruntów ugorowanych** oraz do następujących upraw w plonie głównym:

- 1) roślin bobowatych;
- 2) traw lub innych zielnych roślin pastewnych;
- 3) mieszanek roślin bobowatych drobnonasiennych z trawami;
- 4) upraw wieloletnich.

W przypadku gdy grunty orne w gospodarstwie obejmują powierzchnię powyżej 10 ha, na tych gruntach prowadzi się co najmniej trzy różne uprawy, przy czym uprawa o największej powierzchni nie może zajmować więcej niż 65% gruntów ornych, a dwie uprawy o największej powierzchni nie mogą łącznie zajmować więcej niż 90% gruntów ornych.

Warunkowość – wykaz norm

GAEC 8. Różnorodność biologiczna i krajobraz (poprawa różnorodności biologicznej na terenie gospodarstw rolnych)

Dotyczy gospodarstw, w których powierzchnia gruntów ornych stanowi **powyżej 10 ha**.

Nie dotyczy gospodarstw w których więcej niż 75% powierzchni:

1) gruntów ornych jest:

- a) wykorzystywanych do produkcji traw lub innych zielnych roślin pastewnych lub
- b) ugorowanych, lub
- c) wykorzystywanych do uprawy roślin bobowatych, lub

2) użytków rolnych:

- a) stanowią TUZ, lub
- b) jest wykorzystywanych do produkcji traw lub innych zielnych roślin pastewnych.

Warunkowość – wykaz norm

GAEC 8. Różnorodność biologiczna i krajobraz (poprawa różnorodności biologicznej na terenie gospodarstw rolnych)

Obowiązek przeznaczenia określonego odsetka powierzchni gruntów ornych na obszary i elementy nieprodukcyjne.

Minimalny udział powierzchni GO wykorzystanych na obszary lub obiekty nieprodukcyjne:

- 1) co najmniej 4% powierzchni tych gruntów przeznacza się na obszary lub obiekty nieprodukcyjne.
- 2) w przypadku gdy **co najmniej 4% powierzchni GO** obejmują międzyplony ścierniskowe lub ozime lub wsiewki lub rośliny bobowate – **minimalny udział powierzchni GO przeznaczony na obszary lub obiekty nieprodukcyjne wynosi co najmniej 3% powierzchni GO.**

W roku 2023 PL skorzystała z derogacji od obowiązku ugorowania gruntów w ramach normy GAEC 8 (można prowadzić produkcję z wyjątkiem kukurydzy, soi i zagajników o krótkim okresie rotacji).

Warunkowość – wykaz norm

GAEC 8. Różnorodność biologiczna i krajobraz (poprawa różnorodności biologicznej na terenie gospodarstw rolnych)

W przypadku użytków rolnych objętych zobowiązaniem ekologicznym w ramach WPR 2023-2027 zgłoszonych do spełnienia normy GAEC 8, jako:

- 1) grunty ugorowane, na których nie są stosowane środki ochrony roślin oraz nie jest prowadzona działalność rolnicza, w tym wypas i koszenie, w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 lipca – **płatność ekologiczna jest przyznawana w ramach Pakietu 1. Uprawy rolnicze po okresie konwersji,**
- 2) grunty ugorowane z roślinami miododajnymi, na których nie są stosowane środki ochrony roślin oraz nie jest prowadzona działalność rolnicza, w tym wypas i koszenie, z wyjątkiem prowadzenia pasiek – w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 sierpnia - **płatność ekologiczna nie jest przyznawana,**
- 3) pasy gruntów wzdłuż obrzeży lasu, o szerokości nie mniejszej niż 1 m i nie większej niż 20 m, na których nie są stosowane środki ochrony roślin oraz nie jest prowadzona działalność rolnicza, w tym wypas i koszenie, z wyjątkiem wypasu i koszenia w okresie od dnia 1 sierpnia do dnia 31 grudnia - **płatność ekologiczna nie jest przyznawana.**

Warunkowość – wykaz norm

GAEC 8. Różnorodność biologiczna i krajobraz (poprawa różnorodności biologicznej na terenie gospodarstw rolnych)

W przypadku użytków rolnych objętych zobowiązaniem ekologicznym w ramach PROW 2014-2020 zgłoszonych do spełnienia normy GAEC 8 (w ramach innych płatności np. płatności bezpośrednich), jako:

- 1) grunty ugorowane, na których nie są stosowane środki ochrony roślin oraz nie jest prowadzona działalność rolnicza, w tym wypas i koszenie, w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 lipca – **płatność ekologiczna w roku 2023 i 2024 jest przyznawana w ramach Pakietu 7. Uprawy rolnicze po okresie konwersji,**
- 2) grunty ugorowane z roślinami miododajnymi, na których nie są stosowane środki ochrony roślin oraz nie jest prowadzona działalność rolnicza, w tym wypas i koszenie, z wyjątkiem prowadzenia pasiek – w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 sierpnia - **płatność ekologiczna nie jest przyznawana,**
- 3) pasy gruntów wzdłuż obrzeży lasu, o szerokości nie mniejszej niż 1 m i nie większej niż 20 m, na których nie są stosowane środki ochrony roślin oraz nie jest prowadzona działalność rolnicza, w tym wypas i koszenie, z wyjątkiem wypasu i koszenia w okresie od dnia 1 sierpnia do dnia 31 grudnia - **płatność ekologiczna nie jest przyznawana,**
- 4) grunty ugorowane, tzw. ugory z uprawą (z wyłączeniem kukurydzy, soi i zagajników o krótkiej rotacji) - **płatność ekologiczna w roku 2023 zostanie przyznana (do rośliny zadeklarowanej na ugorze), natomiast w roku 2024 płatność ekologiczna zostanie odmówiona.**

Warunkowość – wykaz norm

GAEC 8. Różnorodność biologiczna i krajobraz (poprawa różnorodności biologicznej na terenie gospodarstw rolnych)

Obszary i elementy nieprodukcyjne:

- ✓ elementy krajobrazu objęte obowiązkiem zachowania (drzewa będące pomnikami przyrody, rowy, których szerokość nie przekracza 2 m, oczka wodne o powierzchni mniejszej niż 100 m²),
- ✓ grunty ugorowane, na których nie są stosowane środki ochrony roślin oraz nie jest prowadzona produkcja rolna, w tym wypas i koszenie, w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 lipca,
- ✓ grunty ugorowane z roślinami miododajnymi, na których nie są stosowane środki ochrony roślin oraz nie jest prowadzona produkcja rolna, w tym wypas i koszenie, z wyjątkiem prowadzenia pasiek, w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 sierpnia, na których wysiano:
  - a) co najmniej jeden gatunek roślin miododajnych z gatunków określonych w wykazie nr 1, lub
  - b) mieszankę składającą się co najmniej z dwóch gatunków roślin miododajnych z gatunków określonych w wykazie, przy czym mieszanka ta obejmuje co najmniej jeden gatunek roślin miododajnych z gatunków określonych w wykazie nr 1, a gatunki roślin miododajnych z gatunków określonych w wykazie nr 2 nie są dominujące w tej mieszance, lub
  - c) gatunek lub mieszankę, o których mowa w lit. a lub b, w mieszance z trawami lub innymi zielnymi roślinami pastewnymi, a te trawy lub inne zielne rośliny pastewne nie są dominujące w tej mieszance;

Warunkowość – wykaz norm

GAEC 8. Różnorodność biologiczna i krajobraz (poprawa różnorodności biologicznej na terenie gospodarstw rolnych)

Obszary i elementy nieprodukcyjne:

- ✓ żywopłoty i pasy gruntów zadrzewionych, które nie stanowią części lasu, przy czym do spełnienia normy bierze się pod uwagę nie więcej niż 10 m szerokości danego żywopłotu i danego pasa,
- ✓ zadrzewienia liniowe niestanowiące części lasu, które obejmują drzewa o średnicy korony nie mniejszej niż 4 m i w których odległość między koronami drzew nie przekracza 5 m,
- ✓ pojedyncze drzewa o średnicy korony nie mniejszej niż 4 m,
- ✓ zagajniki śródpolne o powierzchni nie większej niż 0,5 ha, które nie stanowią części lasu, obejmujące drzewa, krzewy lub kamienie,
- ✓ rowy, w tym otwarte ciek wodne służące do nawadniania lub odwadniania, z wyłączeniem rowów wykonanych z betonu, przy czym do spełnienia normy bierze się pod uwagę nie więcej niż 10 m szerokości danego rowu,
- ✓ oczka wodne inne niż zbiorniki z betonu lub tworzywa sztucznego, o maksymalnej powierzchni wynoszącej 1 ha, przy czym do spełnienia normy bierze się pod uwagę nie więcej niż 0,5 ha danego oczka; w przypadku gdy oczko wodne jest otoczone roślinnością nadbrzeżną, do powierzchni oczka wodnego wlicza się obszar z tą roślinnością,

Warunkowość – wykaz norm

GAEC 8. Różnorodność biologiczna i krajobraz (poprawa różnorodności biologicznej na terenie gospodarstw rolnych)

Obszary i elementy nieprodukcyjne:

- ✓ miedze śródpolne i strefy buforowe, w tym strefy buforowe w ramach normy GAEC 4:
  - a) na których nie jest prowadzona produkcja rolna, w tym nie są prowadzone wypas i koszenie, z wyłączeniem wypasu i koszenia w okresie od dnia 1 sierpnia do dnia 31 grudnia, oraz
  - b) o szerokości nie mniejszej niż 1 m, przy czym do spełnienia normy bierze się pod uwagę nie więcej niż 20 m szerokości danej miedzy lub danej strefy, oraz
  - c) które różnią się od użytków rolnych, do których przylegają - w przypadku stref buforowych położonych na trwałych użytkach zielonych, oraz
  - d) które obejmują roślinność nadbrzeżną - w przypadku gdy leżą wzdłuż cieków wodnych i występuje na nich roślinność nadbrzeżna,
- ✓ pasy gruntów wzdłuż obrzeży lasu:
  - a) na których nie są stosowane środki ochrony roślin oraz nie jest prowadzona produkcja rolna, w tym nie są prowadzone wypas i koszenie, z wyłączeniem wypasu i koszenia w okresie od dnia 1 sierpnia do dnia 31 grudnia, oraz
  - b) o szerokości nie mniejszej niż 1 m, przy czym do spełnienia normy bierze się pod uwagę nie więcej niż 20 m szerokości danego pasa gruntów.

Warunkowość – wykaz norm

GAEC 8. Różnorodność biologiczna i krajobraz (poprawa różnorodności biologicznej na terenie gospodarstw rolnych)

Do wyliczenia powierzchni ww. obszarów i obiektów wykorzystuje się współczynniki konwersji i ważenia.

Element (m2 lub m.b. lub drzewo)	Współczynnik przekształcenia (konwersji) (m lub drzewo 1 m2)	Współczynnik ważenia	Powierzchnia po zastosowaniu obu współczynników
grunty ugorowane z roślinami miododajnymi (1 m2)	nie dotyczy	1,5	1,5 m2
grunty ugorowane inne niż grunty ugorowane z roślinami miododajnymi (1 m2)	nie dotyczy	1	1 m2
żywopłoty i pasy gruntów zadrzewione (1 m.b.)	5	2	10 m2
zadrzewienia liniowe (1 m.b.)	5	2	10 m2
pojedyncze drzewa (1 drzewo)	20	1,5	30 m2
rowy (1 m.b.)	5	2	10 m2
zagajniki śródpolne (1 m2)	nie dotyczy	1,5	1,5 m2
oczka wodne (1 m2)	nie dotyczy	1,5	1,5 m2
miedze śródpolne i strefy buforowe (1 m.b.)	6	1,5	9 m2
pasy gruntów wzdłuż obrzeży lasu (1 m.b.)	6	1,5	9 m2
międzyplony ścierniskowe lub międzyplony ozime, lub wsiewki w uprawę główną (1 m2)	nie dotyczy	0,3	0,3 m2
rośliny bobowate drobnonasienne lub bobowate grubonasienne (1 m2)	nie dotyczy	1	1 m2

Warunkowość – wykaz norm

GAEC 8. Różnorodność biologiczna i krajobraz (poprawa różnorodności biologicznej na terenie gospodarstw rolnych)

Obowiązek zachowania elementów krajobrazu.

Na użytkach rolnych będących w posiadaniu rolnika:

- 1) nie niszczy się następujących elementów krajobrazu:
  - a) drzew będących pomnikami przyrody, objętych ochroną na podstawie przepisów o ochronie przyrody,
  - b) rowów, których szerokość nie przekracza 2 m,
  - c) oczek wodnych o powierzchni mniejszej niż 100 m²;
- 2) nie przycina się drzew i żywopłotów w okresie od dnia 15 kwietnia do dnia 31 lipca, z wyłączeniem:
  - a) wierzb,
  - b) drzew owocowych,
  - c) gatunków drzew, których uprawa stanowi zagajnik o krótkiej rotacji.

Warunkowość – wykaz norm

GAEC 9. Zakaz przekształcania lub zaorywania TUZ wyznaczonych jako cenne na obszarach Natura 2000

Nie przekształca się i nie zaoruje się TUZ wyznaczonych jako cenne, a także obszarów ponownie przekształconych w TUZ.

- Rolnik, który wbrew zakazowi przekształcił lub zaorał TUZ cenne, jest obowiązany do ponownego przekształcenia tego obszaru w TUZ nie później niż do dnia 31 maja roku następnego, ale nie później niż do dnia złożenia kolejnego wniosku.

UNOWOCZEŚNIAMY
rolnictwo i obszary wiejskie

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

Dziękuję za uwagę!